

Bykownia. Czwarty cmentarz katyński. Ostatni świadkowie

Cena: 68,00 PLN

Opis słownikowy

Autor: Pawlak Dorota

Format: 170 x 240

ISBN: 978-83-961535-0-0

Oprawa: Twarda

Rok wydania: 2021

Opis produktu

Bykownia. Czwarty cmentarz katyński. Ostatni świadkowie - Dorota Pawlak

"Mam osiem lat. Noc. Budzą mnie ostre, nieznanym głosy. Po chwili wchodzi do sypialni ojciec w wierzchniej odzieży, tuż za nim obcy cywil. Ojciec dyskretnym ruchem wsuwa mi do rączki swoją obrączkę – Pamiętaj czyją jesteś córeczką! Całuje i odchodzi."

Książka przeplata losy wojenne polskich oficerów z losami ich bliskich. Dzieci, będące częstokroć świadkami aresztowań ojców przez NKWD, wspominają ostatnie spędzone z nimi chwile.

"Jako trzynastoletnia dziewczynka widziałam ojca po raz ostatni. Machałyśmy mu z balkonu z siostrą i matką. Ojciec nauczył mnie jazdy konnej i po raz pierwszy zaprowadził do szkoły."

Trudno opisać emocje targane przez lata nadzieją na powrót ukochanej osoby. Niezmiennie, każdego dnia, każdego roku, przez długie lata. Kolejne urodziny, święta, zdobycie dyplomu i ślub – szczęście, którym nie dane było podzielić się z ojcem.

Książka odsłania ukrywaną przez dziesięciolecia prawdę historyczną ukraińskiego cmentarzyska w Bykowni pod Kijowem. Stanowi reporterską relację z prac ekshumacyjnych tego miejsca. Jest wyjątkową pamiątką, tak w znaczeniu historycznym, jak i w wymiarze przeżyć osobistych.

Nie da się zaakceptować widoku odkrytych grobów, do których wrzucano ciała bezbronnych ofiar. Rozmiar tragedii, okrucieństwa i kaźni widziany z bliska, oprócz głębokiej refleksji, zobowiązał mnie do opowiedzenia o niej.

Bazę publikacji stanowią gromadzone na przestrzeni lat 2010–2020 materiały dziennikarskie: wywiady, zapiski reporterskie z dokumentacji prac archeologicznych w Bykowni, fotografie, dokumenty historyczne oraz korespondencja wysyłana przez aresztowanych oficerów do bliskich.

Wspólnie z dziećmi oficerów uczestniczymy także w wyczekiwanej latami uroczystości otwarcia cmentarza i upamiętnienia ich ojców.

"Prawie biegłem tą drogą, żeby jak najszybciej dojść, zobaczyć cmentarz i znaleźć nazwisko ojca. Znalazłem je i poczułem się bardzo zmęczony. Usiadłem, spojrzałem na te duże sosny, ten las i pomyślałem: czy jak ojciec ginął, myślał o nas? Pomyślałem, że teraz wreszcie ma swoje miejsce."

Ukrywana tragedia katyńska stała się dla świata symbolem okrucieństwa, odczłowieczenia oraz zakłamania. Cmentarz w Bykowni, po Katyniu, Charkowie i Miednoje, jest czwartym cmentarzem katyńskim, odstawiającym dowody zbrodni NKWD.

W rękach badaczy spoczęła ogromna odpowiedzialność, która wśród rodzin katyńskich poruszyła wielkie emocje, wzbudziła nadzieję na uroczyste pożegnanie bliskich. Historia cmentarzyska w Bykowni to również opowieść o ukrywaniu i fałszowaniu prawdy historycznej przez radzieckie komisje śledcze.

Prawda o Bykowni została osadzona w ramy historyczne całej zbrodni katyńskiej, w oparciu o zdobyte przez historyków dokumenty, ukraińską listę katyńską oraz ujawnione w mogiłach przedmioty polskie.

Nie sposób ominąć poruszającej atmosfery lasu w Bykowni. Na terenie cmentarza do dziś wieszane są na drzewach ukraińskie chusty, biało-czerwone szarfy oraz tabliczki z nazwiskami zamordowanych. To las, w którym jeszcze do niedawna miejsca pochówku tysięcy ofiar stalinowskich mordów wyznaczały pagórki, porośnięte dzikimi zaroślami.

Bykownia jest odniesieniem do kijowskich miejsc kaźni, zwłaszcza więzienia łukianowskiego, gdzie wiosną 1940 roku odbywały się masowe egzekucje polskich oficerów.

Świadcami ukraińskiej zbrodni katyńskiej w Bykowni stali się badający cmentarzysko archeolodzy. Prace ekshumacyjne polskich i ukraińskich archeologów objęły ponad dwieście grobów, zlokalizowanych wcześniej poprzez geologiczne odwierty. Skrupulatnie prowadzone badania potwierdziły, że siedemdziesiąt grobów, to groby, w których spoczywają Polacy. Naliczono w nich niespełna dwa tysiące ofiar.

Pracom badawczym przewodniczył wybitny polski archeolog, prof. Andrzej Kola. Ekspedycję naukową stanowił zespół fachowców, ekshumujących wcześniej groby ofiar NKWD na cmentarzysku w Charkowie. Unikalne, zarejestrowane materiały fotograficzne pozwoliły oddać atmosferę prac badawczych.

W czasie prac ekshumacyjnych cmentarz w Bykowni odwiedzali krewni zamordowanych. Odwiedzający dekorowali drzewa szarfami, ukraińskimi lnianymi ręcznikami, pytali historyków o identyfikację ofiar. Widok odkrytych grobów był dla nich emocjonalnym wstrząsem.

Po siedemdziesięciu latach, dzieci oficerów doczekały się pogrzebu ojców. 21 września 2012 roku nastąpiło uroczyste otwarcie czwartego cmentarza katyńskiego w Bykowni.

Po 72 latach przeżyłem uroczysty pogrzeb mojego ojca, aresztowanego przez radzieckie NKWD 28 lutego 1940 roku – powiedział syn granatowego – Jerzy Ziółkowski."

Autorka
Dorota Pawlak

Opis pozycji:
Wydawnictwo: Pepefilm
Dwujęzyczne wydanie w języku polskim i angielskim
Oprawa: twarda
Liczba stron: 492
format: 170x240 mm
ISBN: 978-83-961535-0-0